

MTA Alumni program
Szent Margit Gimnázium Budapest
2023. október 27.

Dr. Horváth Richárd
„Mátyás király halála. Tévhitek, vágyak és a történeti források”

Az **MTA Alumni** programjának hetedik előadásán a sok természettudományos érdekesség után ezúttal a történelemé volt a főszerep. **Dr. Horváth Richárd** a Történettudományi Intézet kutatója - lánya iskolánk végzős tanulója – látogatott hozzánk, akitől Mátyás király halálának körülményeiről hallhattunk érdekességeket.

Hunyadi Mátyás halálának okairól többféle mendemonda kering, amely egy ilyen „sztár uralkodó” esetén nem is meglepő. A legismertebb ezek közül, hogy megmérgezték, mégpedig Beatrix királyné. A legfontosabb történeti források Heltai Gáspár műve – amely nagyban támaszkodik Bonfini korabeli krónikájára – Zrínyi Miklós és Fraknói Vilmos munkái viszont vagy egyáltalán nem említik a mérgezést, vagy, ha írnak róla, egyértelműen elvetik ennek lehetőségét. A 20. században is számos összeesküvés elmélet látott napvilágot. Ezek viszont sokszor a korabeli szövegek téves fordításán alapulnak (Szapolyai István vallomása), vagy egy apró részletnek tulajdonítanak túl nagy jelentőséget (Mátyásnak halála előtt romlott fűgét szolgáltak fel). Bár a király halála hirtelen következett be, a jelenleg rendelkezésre álló források alapján nem bizonyítható, hogy meggyilkolták volna.

Az előadás második részében arról hallhattunk, hogy mi lehetett a király halálának valódi oka. Mátyás egészségi állapotáról a különböző feljegyzésekből, például az udvarában tartózkodó pápai követ leveleiből viszonylag sokat tudunk. 1467-ben például megsebesült és a gerince mellé fúródott nyílveesszőt nem tudták teljesen eltávolítani. 1486-ban - miután egy hosszú, indulatos tárgyalást folytatott a főurakkal törvénytelen fia Corvin János trónutódlása érdekében - napokig nem tudott beszélni, és felkelni az ágyából. 1487. őszétől szinte alig hagyta el Bécsset, fürdőkúrákra járt, és itáliai orvosokat hozatott. Ezzel kapcsolatban egy érdekes infografikát is megnézhattunk a király mozgásáról uralkodása különböző éveiben. Ezen is jól látható volt, hogy Mátyás uralkodása első felében beutazta az országot, hol itt, hol ott tárgyalt, hadakozott. Élete utolsó éveiben viszont mozgása drasztikusan lecsökkent, 1490-ben például csak a Bécs-Buda-Bécs utat tette meg, és ekkor is végig hajón utazott.

A ránk maradt feljegyzéseket az orvostudomány mai ismereteivel összevetve lehetséges, hogy a király 1486-ban egy kisebb agyvérzést, úgynevezett „minor stroke”-ot kapott, amiből már nem épült fel teljesen. A minor stroke esetén, ha a beteg nem kap megfelelő orvosi ellátást, az első „gutaütést” 2-7 éven belül általában egy újabb, súlyosabb követi. Bonfini leírása a király haldoklásáról szintén arra utal, hogy Mátyás halálát valamilyen agyi összeomlás, valószínűleg stroke okozta.

Köszönjük az érdekes előadást!